

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล
ของการบริหารสถานศึกษา

Factors Influencing The Effectiveness of Management Education Institution

สุดาพร ทองสวัสดิ์^{1*} และสุจิตรา จรจิตร²

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ ²ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่

Abstract

This research was aimed to synthesize factors that influence the effectiveness of managing educational institutions. Fourteen dissertations on factors that affect the effectiveness in the management of educational institutions were analysed by content analysis and interpretive approach. The results reveal four factors with details as follows;

1) Administrator Factor: This factor describes characteristics of the administrators that influence the effectiveness of educational institutions. They must have broad vision, professionalism in administration, and good administrative process of six models which are the creation of academic environment, effective team building or managing with a good team, systematic administration, managing and building learning organization, having good behavioral administration and employing quality assurance systems in the administration.

2) Administration Factor: This factor explains processes that influence the effectiveness of administration consists of six models which are having a broader vision, professionalism in administration, and good administration process of six models: the creation of academic environment, effective team building or managing with a good team, systematic administration, managing and building learning organization, having good behavioral management and employing quality assurance systems in the administration.

3) Teacher Factors: This factor can facilitate the effectiveness and successful administration of educational institutions. This factor requires good social life, professionalism in teaching, teaching processes with a focus of behavior and the development of teaching and learning, and encouraging parents to participate in the teaching process.

4) Teaching Process Factor: This Factor focuses on teaching process and building and developing students' learning behavior, and parents' involvement in the teaching process.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การสังเคราะห์การวิจัยเพื่อสังเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาเป็นการสังเคราะห์ผลงานวิจัยระดับคุณนิตินพนธ์ในหัวเรื่องรูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาจำนวน 14 เรื่อง โดยใช้รูปแบบการสังเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ดีความ และสรุปตามผลการสังเคราะห์สรุปได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วยปัจจัย 4 ปัจจัย และแต่ละปัจจัยมีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ลักษณะผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และมีความเป็นมืออาชีพในการบริหาร และใช้กระบวนการบริหารที่ดี 6 รูปแบบ ได้แก่ การสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมเชิงวิชาการ การสร้างทีมงานหรือบริหารด้วยทีมงานที่ดีดำเนินการบริหารอย่างมีระบบ บริหารจัดการและสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีพฤติกรรมกรบริหารที่ดี และนำระบบประกันคุณภาพมาใช้ในการบริหาร

2. ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร กระบวนการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารประกอบด้วย 6 รูปแบบ ได้แก่ การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมเชิงวิชาการ การสร้างทีมงานหรือบริหารด้วยทีมงานที่ดี ดำเนินการบริหารอย่างมีระบบที่ดี บริหารจัดการและสร้างองค์กรแห่ง การเรียนรู้ มีพฤติกรรมกรบริหารที่ดี และนำระบบประกันคุณภาพมาใช้ในการบริหาร

3. ปัจจัยด้านครูที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาที่ดีจะต้องมีชีวิตสังคมที่ดี และมีความเป็นมืออาชีพในด้านการสอน รวมทั้งมีการบริหารการสอนที่ดีด้วยการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการสอน และพัฒนาพฤติกรรมกรเรียนการสอนผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน

4. ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนการสอน การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาพฤติกรรมกรเรียนของนักเรียน และดึงผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล, ประสิทธิผล, การบริหารจัดการสถานศึกษา

Keywords: *Factors that influence, Effectiveness, Management education*

บทนำ

การจัดการศึกษาต้องมีการปรับตัวและวางกลยุทธ์ในการบริหารจัดการเพื่อรองรับการแข่งขันทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติในทุกกระดับ จึงจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษามีระบบประกันคุณภาพ แต่ผลการประเมินคุณภาพในภาพรวมของผู้เรียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 พบว่าผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในรายวิชาหลักประกอบด้วยวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ในขณะที่ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนไม่มีคุณภาพ ใช้สื่อและเทคโนโลยีไม่คุ้มค่า ขาดระบบการพัฒนาศักยภาพครูทุกระดับอย่างต่อเนื่องทั้งความรู้ความสามารถ วิธีการสอน การวิจัย และแรงจูงใจในการประกอบวิชาชีพครูขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน เนื่องจากมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจยังมีน้อย ส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะด้านความรู้ ทักษะที่จำเป็น และคุณธรรม จริยธรรม ไม่เป็นตามพึงประสงค์

จากสภาพปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ส่งผลให้นักวิชาการ นักวิจัยมีการวิจัยหาคำตอบเกี่ยวกับ ปัจจัยหรือรูปแบบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในหลายลักษณะ โดยเฉพาะผลการวิจัยจากคุณฉันทิพนธ์ซึ่งข้อสรุปจากผลการวิจัยมีทั้งเหมือนและแตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งสนใจสังเคราะห์ผลงานวิจัยจากคุณฉันทิพนธ์ ที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาเพื่อสังเคราะห์สรุปผลนำไปสู่การนำไปพัฒนาระบบ การบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อสังเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

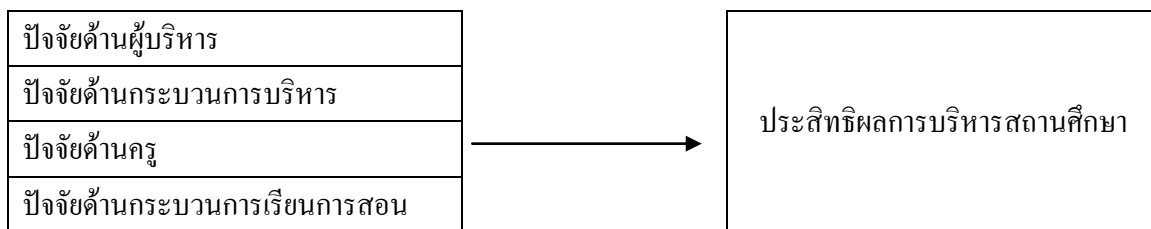
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สเตียร์ส (Steers, 1977 อ้างถึงใน นงลักษณ์ เรือนทอง, 2550) ได้เสนอปัจจัยการบริหารซึ่งเป็นตัวกำหนด ประสิทธิภาพขององค์กรไว้ 4 ประการใหญ่ ๆ ได้แก่ 1) ด้านลักษณะขององค์กร (organization characteristics) 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม (environment characteristics) 3) ลักษณะของบุคลากร (employee characteristics) 4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน (policies and practices) ซึ่งสเตียร์ส (Steers) กล่าวว่าหากองค์กรสามารถ กำหนดปัจจัยทั้ง 4 ประการให้บังเกิดผลได้จะทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติการกิจตามอำนาจหน้าที่

ส่วนมิลตัน (Milton, 1981 อ้างถึงใน นงลักษณ์ เรือนทอง, 2550) ได้เสนอองค์ประกอบการบริหารองค์กรที่มี ประสิทธิภาพไว้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1) ลักษณะเฉพาะของบุคลากร (individual characteristics) ซึ่งประกอบด้วย ความสนใจ เจตคติ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ความต้องการ ทักษะความชำนาญ 2) ลักษณะของงาน (characteristics of the job) ประกอบด้วย ความหลากหลายของงาน ข้อมูลย้อนกลับรางวัลความชัดเจนของบทบาท 3) ลักษณะสิ่งแวดล้อมของงาน (characteristics of work environment) ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมปัจจุบันและบรรยากาศ องค์กร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และพิจารณาตรวจสอบองค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบ รูปแบบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหาร สถานศึกษา รวมทั้งใช้วิธีการตีความ (Interpretative Approaches) เพื่อสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งการสังเคราะห์วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกรอบปัจจัยในการสังเคราะห์ โดยยึด หลักกระบวนการบริหารการศึกษารูปแบบเกี่ยวกับกระบวนการบริหารของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยปัจจัย ผู้บริหาร ครู กระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นคุณฉันทินันท์ เกี่ยวกับปัจจัย/รูปแบบที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งได้มีการเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ในโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS) และฐานข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งสามารถดาวน์โหลดเอกสารรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ปรากฏอยู่ในห้องสมุดของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในช่วงปี 2547-2555 จำนวน 14 เรื่อง

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยดำเนินการด้วยการคัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่มีคุณภาพและตรงตามเกณฑ์ ดังนี้

- 1) เป็นรายงานวิจัยที่มีกระบวนการวิจัยถูกต้องตามหลักวิชาการ ประกอบด้วยรายละเอียดของวัตถุประสงค์ กระบวนการวิจัยตามหลักวิธีการ นิยามศัพท์ และการพัฒนาเครื่องมือที่ชัดเจนและมีข้อสรุปที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- 2) เป็นรายงานวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรูปแบบปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคุณฉันทินันท์ ได้คุณฉันทินันท์ที่เป็นไปตามเกณฑ์และสามารถนำมาสังเคราะห์ 14 เรื่อง มีรายละเอียดของคุณฉันทินันท์กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะดังนี้ เป็นคุณฉันทินันท์ที่ดำเนินการวิจัยโดยบัณฑิตชาย (ร้อยละ 64.23) เป็นคุณฉันทินันท์จากมหาวิทยาลัยนเรศวรมากที่สุด (ร้อยละ 28.57) รองลงมาเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร (ร้อยละ 21.43) และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีร้อยละเท่ากัน (ร้อยละ 14.29) ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์พบว่าวิเคราะห์ด้วยสถิติที่หลากหลาย ส่วนใหญ่วิเคราะห์ด้วยการหาความสัมพันธ์เชิงเส้น การวิเคราะห์รูปแบบ Path analysis และวิเคราะห์องค์ประกอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบบันทึกข้อมูลที่พัฒนาโดยผู้วิจัยประกอบด้วยประเด็นการบันทึก ได้แก่ ผู้วิจัย หัวข้อเรื่อง ตัวแปร ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นการวิจัยที่ดำเนินการด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดประเด็นหรือกรอบในการวิจัยเพื่อศึกษาเอกสาร รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำหนดการ

วิจัยครั้งนี้กำหนดปัจจัยที่เกี่ยวข้องและที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

2. ดำเนินการสืบค้นและคัดเลือก รายงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดผลการดำเนินงานได้ รายงานวิจัยที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์จำนวน 14 เรื่อง

3. ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารรายงานวิจัยอย่างละเอียดเพื่อสรุปสาระรายละเอียดในแต่ละประเด็นตามแบบ บันทึกรวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในแต่ละประเด็นก่อนการนำมาสังเคราะห์

4. วิเคราะห์เนื้อหาด้วยการสรุปตีความและสรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา โดยตรงและโดยอ้อม นำรายละเอียดจากข้อสรุปมาสังเคราะห์เพื่อนำมาสรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหาร สถานศึกษาตามกรอบปัจจัยที่กำหนด 4 ปัจจัย

5. ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องขององค์ประกอบและองค์ประกอบย่อยในแต่ละปัจจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้วิจัย และสภาพผลงานวิจัย วิเคราะห์ด้วยสถิติ พื้นฐานประกอบด้วยร้อยละ
2. วิเคราะห์เนื้อหาและการตีความผลการวิจัยเพื่อสรุปองค์ประกอบในแต่ละปัจจัย ตรวจสอบความถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ด้วยการกำหนดปัจจัยในกรอบใหม่ 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร กระบวนการบริหาร ครู และกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งผลสรุปการสังเคราะห์ ดำเนินการด้วยการวิเคราะห์และตีความจากผลการวิจัยในแต่ละเรื่อง และนำมาสังเคราะห์ในกรอบปัจจัยที่กำหนด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) ปัจจัยที่เอื้อต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา

1.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร คุณลักษณะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา

ประกอบด้วยการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และมีความเป็นมืออาชีพในการบริหาร โดยมีคุณลักษณะ ที่ส่งผลต่อ องค์ประกอบดังกล่าว คือการที่ผู้บริหารจะเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลได้จะต้องเป็นผู้มีกระบวนการสื่อสารและการ จัดการข้อมูลรวมทั้งมีการสร้างแนวปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กร และการมีคุณลักษณะชีวสังคมที่ดีโดยคุณลักษณะ ด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านชีวสังคมประกอบด้วยคุณลักษณะในเชิงวิชาการมีความรู้ และความคิดเชิงสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีพฤติกรรมยอมรับการเปลี่ยนแปลง ส่วนความเป็นมืออาชีพในการบริหารจะต้อง เป็นผู้มีภาวะผู้นำเชิงวิชาการเป็นที่ยอมรับของผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน คุณลักษณะผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพในการบริหารซึ่งประกอบด้วยการมีวิสัยทัศน์ และความเป็นมืออาชีพในการบริหาร ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มี วิสัยทัศน์ที่กว้างไกลจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มาก จนสามารถกำหนดทิศทางในอนาคตได้ และต้อง สามารถบริหารจัดการอย่างมืออาชีพด้วยการวางแผนที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย (วิสัยทัศน์ที่กำหนด) รวมทั้งบริหาร

บุคลากร โดยคัดเลือกบุคคลให้เหมาะกับงานและมีคุณภาพ การบริหารด้วยการสร้างทีมงานที่ดีในระบบการบริหารที่ทันสมัย และเหมาะกับบริบทของสถานศึกษาที่รับผิดชอบ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผู้บริหารที่มีคุณลักษณะดังกล่าว จะช่วยให้การบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสบความสำเร็จ

1.2 ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารที่มีคุณภาพและส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านกระบวนการสร้างทีมงาน ด้านการวิเคราะห์และกำหนดลักษณะทีมงานที่สอดคล้องกับลักษณะงาน มีการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการทำงานด้วยความตระหนักในความสำคัญของการมีส่วนร่วมและการให้ความช่วยเหลือชุมชน มีการจัดระบบบริหารที่ตระหนักในนโยบาย บทบาทหน้าที่ การบริหารให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กร รวมทั้งการบริหารให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาโดยสร้างองค์การ การสร้างบรรยากาศในองค์กร การจัดหาและใช้เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำและการคิดอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีพฤติกรรมในการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ แบบมีส่วนร่วม บริหารเชิงวิชาการมีระบบและมีกระบวนการตัดสินใจที่ตีรวมทั้งมีระบบการสั่งการที่สร้างความสามัคคี และให้การสนับสนุนในการพัฒนาและความก้าวหน้าของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิผลของสถาบัน ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารที่มุ่งให้เกิดคุณภาพด้วยกระบวนการที่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอก สร้างแรงจูงใจในการทำงาน รวมทั้งมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชา จะเห็นได้ว่าการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ และมีคุณภาพ ผู้บริหารต้องใช้กลยุทธ์ในการบริหารจัดการที่หลากหลาย ด้วยการบริหารทั้งครูและบุคลากรให้ร่วมมือกันดำเนินงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์มีเป้าหมายเดียวกันบนพื้นฐานทรัพยากรที่มี และสร้างความเป็นธรรมในการได้รับผลตอบแทน

1.3 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครูที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริการสถานศึกษา จะต้องมีส่วนประกอบด้านชีวทางสังคมที่ดี ด้านประสบการณ์ในการสอน ตำแหน่งหน้าที่ทางวิชาการ ในปัจจุบันรวมทั้งความตั้งใจในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครูที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ความเป็นมืออาชีพของครู ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านพฤติกรรมการสอน การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คุณภาพการสอน การจัดการเรียนการสอน และมีคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา และมีพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการบริหาร จากคุณลักษณะของครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนควรประกอบด้วย บุคลิกลักษณะของครู ความสามารถ และประสบการณ์ในการสอน และความสามารถในการบูรณาการเทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสภาพสังคมบนพื้นฐานความรับผิดชอบ ซึ่งจะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่ช่วยให้ครูผู้สอนมีคุณลักษณะ และความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่ดี เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาดี ครูผู้สอนย่อมปรับปรุง และพัฒนาตนให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมที่ดี

1.4 ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน ประกอบด้วยพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ด้วยกระบวนการพัฒนากระบวนการคิดและความตั้งใจของนักเรียนในการศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐบาล นอกจากนี้ปัจจัยด้านผู้ปกครองซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิ-

ผลการบริหารสถานศึกษา โดยผู้ปกครองต้องมีเจตคติที่ดี ต่อการจัดการศึกษา มีพฤติกรรมการส่งเสริมบุตรหลาน มีความเอาใจใส่ในการเรียนและมีการรวบรวมเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักเรียน จะเห็นว่าคุณลักษณะของครูผู้สอนที่ดี ตามปัจจัยดังกล่าวจะเอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีความสามารถในการออกแบบกระบวนการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนรวมทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาการมอง การคิด ซึ่งเป็นทักษะที่ผู้เรียนส่วนใหญ่มีการพัฒนาไปไม่ถึงเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องออกแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน

2. การสังเคราะห์ข้อเสนอแนะจากการวิจัยสรุปรายละเอียดของข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

2.1. ผู้บริหาร

- ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะขององค์กรอื่นได้แก่ การพัฒนาระบบงาน ระบบการเงินและงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การจัดวัสดุครุภัณฑ์ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาและส่งผลต่อการบริหารให้มีประสิทธิภาพ

- การนำรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษามาปรับให้สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อมและบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

- พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร การจัดการข้อมูล ความคิดสร้างสรรค์ และความรู้ที่มีอิทธิพล และส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษารวมทั้งการสร้างบรรยากาศแบบเปิดก่อให้เกิดความผูกพัน ความพึงพอใจในการทำงาน ความรัก ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงานจนบรรลุผลสำเร็จก่อให้เกิดวัฒนธรรม องค์กรที่ดี เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2.2. กระบวนการบริหาร

- ควรมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน ตลอดจนพัฒนาความรู้ทักษะเกี่ยวกับการวางแผน กลยุทธ์ ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เกิดการวางแผนที่มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาที่มี ประสิทธิภาพต่อไป

- ระบบการบริหารต้องทำทั้งระบบ ทุกคน ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ

2.3. ครู/อาจารย์

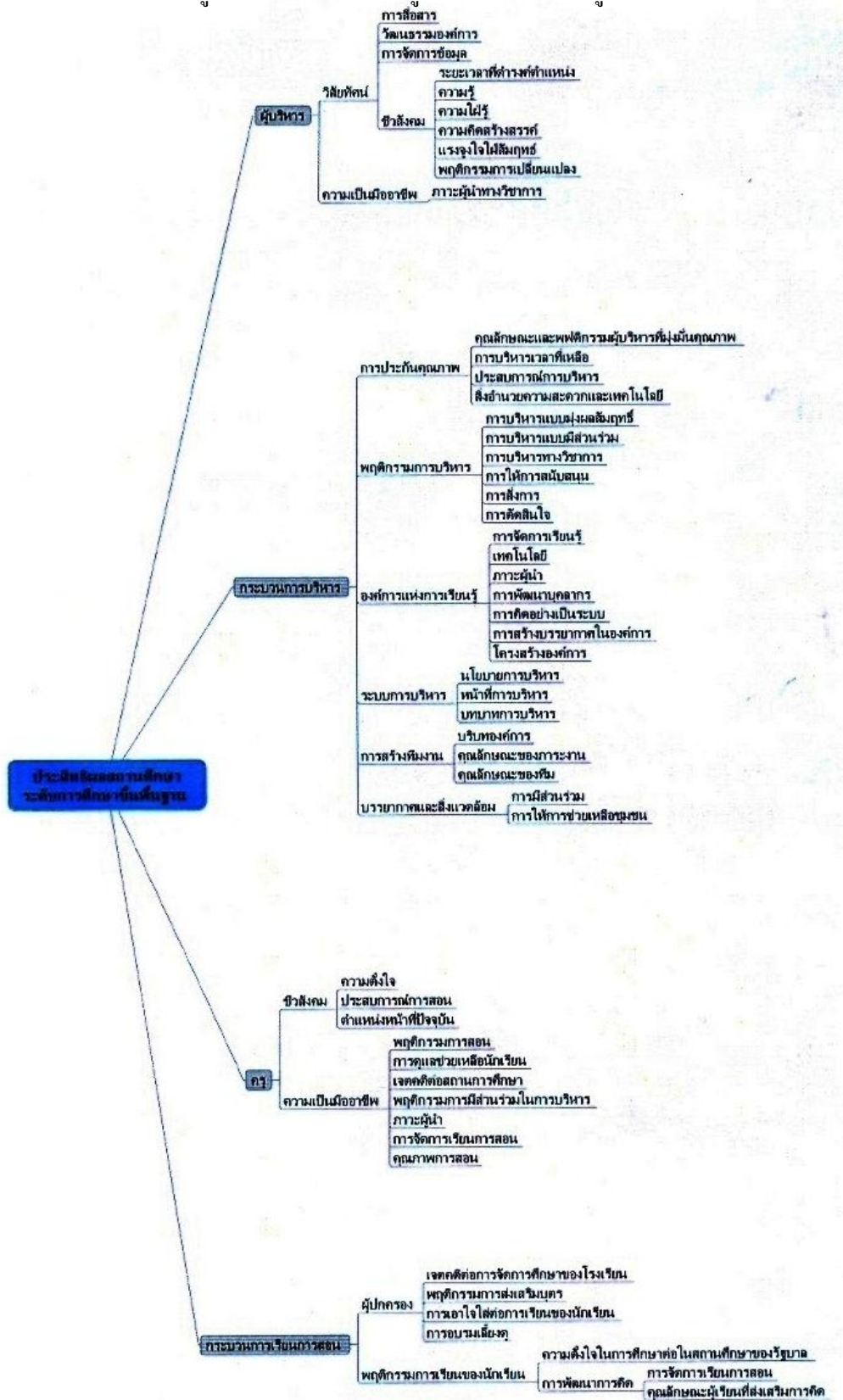
- ควรตระหนักถึงการดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนและมีความคิดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียนอยู่ในระดับสูง ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยให้ความสำคัญกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจนรวมทั้งจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ตามศักยภาพ

- การเป็นแบบอย่างที่ดีของครู การมีตัวแบบที่ดีและมีปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้ผู้เรียนซึมซับและพัฒนา ความสามารถทางการคิด

2.4. กระบวนการเรียนการสอน

- จัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ สื่อ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เอื้อและส่งเสริม ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนากระบวนการคิดอย่างเต็มศักยภาพ การจัดทำหลักสูตรและบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้

โดยชุมชน ผู้ปกครอง ภาควิชาและเครือข่าย ที่สอดคล้องกับการพัฒนากระบวนการคิดแก่ผู้เรียน
- จัดอบรมเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

อภิปรายผล

ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และมีคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ จะมีอิทธิพลช่วยให้การบริหารสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพและประสพผลสำเร็จ “ถ้าผู้บริหารมีความตระหนักและเน้นการบริหารงานในเชิงวิชาการจะส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา”

องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร แรงจูงใจในการทำงานของครู สภาพแวดล้อมในการทำงาน และความพึงพอใจในงานของครู และงานวิจัยของ กฤติทรัพย์ เชื้อพันธ์ และคณะ, (2555) ที่พบว่าการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของผู้บริหารจะมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา

จากข้อค้นพบการวิจัยที่ว่าครูและกระบวนการเรียนการสอน มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยครูจะเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่ดีด้านมีชีวสังคัมที่ดีโดยมีความตั้งใจ ประสพการณ์สอนและตำแหน่งหน้าที่ที่เหมาะสม และมีคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ โดยมีคุณลักษณะและความสามารถในการประเดิมมีพฤติกรรมการสอนที่ดี มีการจัดการเรียนการสอนที่ดี และมีคุณภาพการสอน มีพฤติกรรมการสอนที่ดี มีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นหัวใจสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิผลทางการศึกษาโดยเฉพาะมีชีวสังคัมที่ดี มีความเป็นมืออาชีพในการเรียนการสอนที่ดี นอกจากนี้ยังต้องมีกระบวนการสอนที่ดี และสามารถดำเนินการเรียนการสอนร่วมกับผู้ปกครอง

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาบุตร ล้อมสาย. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนากระบวนการคิดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิตติมา วรรณศรี. (2550). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชลาลัย นิมิบุตร. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ชูเกียรติ บุญเกษม. (2550). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ถาวร เสงเอียด. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนวิน ทองแพง. (2549). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต

- สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปณต เทพภิบาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พิมพ์อร สดเอี่ยม. (2547). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสาขาวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภารดี อนันต์นำวี. (2552). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: สำนักพิมพ์มนตรี จำกัด.
- ภิญโญ มนุสศิลป์. (2551). ปัจจัยการพัฒนาตัวแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของทีมงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศกร ไชยคำหาญ. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ปร.ค. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมชาย เทพแสง. (2548). การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการจัดการคุณภาพโดยรวมของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559). กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักพาชั่นกราฟฟิค จำกัด.
- สิวลี ศิริไธ. (2550). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความคิดการใช้เหตุผลและจริยธรรมเอกสารประกอบคำบรรยาย ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุกิจ ศรีพรหม. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับแบบแผนการบริหารราชการแนวใหม่: กรณีศึกษาการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุมนา พุ่มประพาฬ. (2550). รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุรเจต ไชยพันธ์พงษ์. (2549). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุรัตน์ ศรีดาเดช. (2549). การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์คุุณยัฒนัฒติต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา.

อดิพล เป็ยทอง. (2551). การวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ครูในโรงเรียนการศึกษาซึ่งเป็นของรัฐและเอกชนในเขตปริมณฑล.กรุงเทพมหานคร: วารสารวิจัยมหาวิทยาลัย อีสเทิร์นเอเชีย ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2555.